

SLOVENEK

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravljanje prejeto mesečno K 1-90

Inserati:

Enostopna petstvarsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostopna petstvarsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ograke poštna
hran. račun št. 26.511. — Upravištvo telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Češki in nemški minister rojak?

Čudna vest prihaja iz Prage. Bar-
ron G a u t s c h namerava baje reakti-
virati prav v kratkem ne samo mesto
češkega, temveč tudi ono nemškega
ministra rojaka! Ne moremo si misliti,
da bi ta vest imela resno podlago, kajti
če se to zgodi, se ustvari za Jugoslova-
ne kratkomalo nevzdržljiv položaj. Mi
smo bili vedno nasprotniki institucije
narodnih ministrov rojakov. A če ima
že vsaj nekoliko smisla, da se glede na
posebni državnopravni položaj dežel
češke krone imenuje češki minister ro-
jak, ne vidimo prav nikakršnega stvar-
nega razloga za ustanovljenje nemške-
ga ministra rojaka, saj je itak vsa cen-
tralna državna uprava v nemških ro-
kah. Čemu še potem nemški minister
rojak? To ustvari zopet nezdrave raz-
mere v središču uprave. Zlasti pa smo
tu prizadeti Jugoslovani, ki nimamo
kratkoterminalno nikogar v državni upravi,
ki bi branil naše interese. Skratka:
Zgoraj omenjena namera je s stališča
Jugoslovanov nemogoča in se nje rea-
liziranje ne more prenesti.

Politični shodi.

Državni poslanec Gostinčar je
imel dne 8., 9. in 10. t. m. pet shodov.
Na Mali Šmaren po maši se je vršil
shod na Vojskem, popoldne pa v Sred-
nji Kanomlji. Oba shoda sta bila zelo
dobro obiskana in se je izrekla popolna
zaupnica stranki in poslancu Gostin-
čarju. Na shodu v Kanomlji je govoril
tudi g. Stanonik iz Horjula o pomenu
bodočih občinskih volitev. Shodu na
Vojskem je predsedoval ondotni gosp.
župan, v Kanomlji pa gosp. Kavčič iz
Idrije.

V soboto zvečer pa se je vršil shod
v Didičevi dvorani v Idriji ob navzoč-
nosti kakih 300 ljudi. Poslanec Gostin-
čar je poročal o političnem položaju in
nekaterih važnih predlogah, ki imajo
priti v bodoče v razpravo državne zbor-
nice, osobito brambeni in finančni za-
kon ter zakon o socialnem zavarova-
nju. Govoril je tudi o draginji in nje
vzrokih, kar je vzbudilo živahno de-
bato med socialnimi demokrati, Go-
stinčarjem in g. dekanom Arkom. Ko-
nečno je shod izrekel popolno zaupanje
S. L. S. in poslancu Gostinčarju. Župan
Štravs je sicer izjavil, da se izreče celi

državni zbornici nezaupnico, toda ko
so ga poučili, da bi se s tem izreklo ne-
zaupanje tudi socialnim demokratom,
so rdečkarji spremenili mnenje. Shod
se je vršil mirno in vsestransko do-
stojno.

V nedeljo, dne 10. t. m., pa sta se
vršila dva shoda, in sicer dopoldne na
Gori pri Idriji, kjer je govoril Gostin-
čar o vzrokih razpusta državne zbor-
nice ter o nalogi nove zbornice in vla-
de, ako hoče v bodoče boljših razmer.
Priporočal je tudi, da pri prihodnji ob-
činski volitvi izvolijo občinski odbor,
ki bo imel kaj smisla za občino. Li-
beralci so »nobel« ljudje in hočejo le
gospodariti brez ozira na ljudske kori-
sti. Tudi na tem shodu, ki je bil izbor-
no obiskan, se je izreklo popolno za-
upanje Gostinčarju in stranki.

Popoldne je bil shod v Beli v hiši
g. župana. Govoril je posl. Gostinčar in
iz Idrije g. Kavčič. Predsedoval pa je
shodu g. Kavčič iz Idrije. Zborovalci,
katerih je bilo za ta kraj lepo število,
so pazno sledili izvajanjem poslanca.
Na predlog g. Kavčiča se je sprejela so-
glasno resolucija za splošno starostno
zavarovanje. Shod je izrekel tudi po-
polno zaupanje Gostinčarju in S. L. S.

O IZPREMEMBI VLADE.

Avstrijsko časopisje se zdaj peča s
poročili glede na preosnovi vlade. V
prvi vrsti odklanjajo Nemci vsako
kombinacijo, po kateri naj bi dobili
tudi Jugoslovani ministra, ker bi se
alpski Nemci temu ustavili. Neko dun-
ajsko poročilo pa naglašja, da žele
vladni krogi približati se Jugoslova-
nom z ozirom na krščanske socialce,
na katere se vlada ne zanaša preveč.
O Čehih se ugiba, da zahtevajo poleg
ministra krajana še dvoje ministrskih
mest. Ministra bi bila uradnika. Isto
poročilo tudi trdi, da bo vlada rekon-
struirana že koncem septembra. Na-
sproti poročilom o preosnovi vlade se
pa iz Gautschu blizu stoječih krogov
poročja, da vprašanje o rekonstrukciji
vlade ni aktualno. Večina se zamore
osnovati le na stvarnem temelju. Na-
haja se pa več struj. Eni hočejo vla-
dati s Čehi, drugi brez njih; a to vpra-
šanje še ni zrelo. Mogoče postaneta
ministra dva politika, lahko pa imenu-
jejo za ministra dosedanja voditelja.
Glede na češko-nemško spravo se zdaj
poročja, da je knez Thun cesarju poro-
čal, da položaj ni ugoden in da se tudi
najmanjši napredek ne sme podcenje-
vati.

BOJ ZA MAROKO.

Francozi so že pričeli vojsko proti
Nemčiji. Sicer ne pokajo še puške in
topovi, tudi še ne vozijo vojaški vlaki,
ampak vojsko z Nemci so Francozi že
pričeli tam, kjer so tudi Nemci zelo ob-
čutljivi. Francoski tvorničarji so nam-
reč dvignili do 700 milijonov frankov,
ki so jih imeli naložene po nemških
bankah. Previdnost malih in velikih
francoskih kapitalistov je seveda na-
pravila v Nemčiji jako slab vtis. A
Francozi niso ostali osamljeni, pridru-
žili so se jim tudi ruski bogataši, ki so
na željo francoske zvezne vlade dvig-
nili svoje depote iz nemških bank.
Iz Bruselja se poročja, da so Belgijci
trdno prepričani, da nastane vojska
med Francozi in Nemci. Francozi so
namreč že mobilizirali 6. armadni zbor
v Lilleju in ojačujejo svoje severne po-
sadke. Tudi kralj Albert se je predčas-
no vrnil. Nemškemu cesarju Viljemu je
10. t. m. poročal v Kiderlen-Wächter o
pogajanjih glede na Maroko, predno se
je odpeljal Viljem k velikim vajam. Iz
Pariza se poročja, da Francozi ne bodo
hoteli Nemcem priznati posebnega me-
sta v Maroku. Neka dunajska kore-
spondenca objavlja poročilo, da sodijo
Francozi o položaju glede na maročan-
sko vprašanje bolj kritično, kot so so-
dili dozdaj.

PROTIREVOLUCIJA NA PORTUGAL-
SKEM.

Portugalska vlada je odposlala
glavnega voditelja karbonarijev, Al-
meido, na mejo, da poizve, kako moč-
na je in kje da stoji monarhistična ar-
mada. Almeida poročja, da je monarhi-
stična armada koncentrirana pri Oren-
su. Močna je monarhistična armada
4000 do 5000 mož pehote, kavalerije in
artiljerije s 40 brzostrelnimi topovi. Več
zrakoplovov križari zaroto nad državnem
kanskano armado, ki se boji, da prično
metati monarhisti iz zrakoplovov bom-
be na republikansko armado. Trdi se,
da monarhistična armada zato ne na-
pade republikanov, ker manjka denar-
ja in da pričakujejo pol milijona fun-
tov iz Brazilije in Angleške. V Lizboni
sami so prepričani, da zarota nad državnem
zaporu, kjer so že preskrbeli jetnike z
revolverji in z bodalci. Načrt je bil, da
provzroče jetniki v Lizboni revolucijo,
ko prekoračijo monarhisti portugalsko
mejo.

PRODIRANJE PERZIJSKEGA EKS-
ŠAHA.

Ruski listi poročajo iz Kučana, da
se je izjavila provinca Horasan za prej-

šnjega šaha. V Kučani, Mešhedu, Seb-
sevarju in Badšistanu so že proglasili
ekššaha za vladarja. Nomadski rodovi
Dašt v Kavirski puščavi prodirajo proti
Teheranu. »Morningpost« pa poročja iz
Teherana: Ministrskemu predsedniku
je brzojavil širaski guverner: Obkoljen
sem s 5000 možmi. Mesto oblegajo lu-
ritanski Arabci. Preslab sem, da obvla-
dam položaj.

ZANIMIVA DIPLOMATIČNA
AFERA.

V Peterburgu vzbuja veliko pozor-
nost afera kitajskega poslanika Sain-
tuja ki je bil nenadoma odpoklican in
povzvan v Pekin, ko je doznala kitajska
vlada, da so vsa njegova poročila bila
popolnoma izmišljena. Car ni hotel
sprejeti v poslovljni avdienci posla-
nika.

Orlovska slavnost v Prvačini.

V nedeljo je bil za Prvačino slove-
sen, prazničen dan. Od vseh strani go-
riške dežele so prihiteli Orli v Prvači-
no, v vas, ki je veljala do sedaj za libe-
ralno trdnjavo, da pokažejo, kaj so se
naučili v telovadnici. Našli smo do
270 Orlov v kroju. Pri prostih vajah jih
je nastopilo 96. Po slikovitem rajalnem
pohodu so stopili v lepo krite vrste in
pričele so se proste vaje, ki so gledal-
cem prav ugajale. Presenetila nas je
tudi telovadba na orodju. Tu smo vi-
deli, kaj doseže tudi kmečki fant, ki
ima dovolj težkega dela na polju, z
vztrajnostjo in ljubeznijo do telovadbe.
Veletoci na drogu niso bili redki in te-
lovadci na bradlji so nam tudi pokazali
težke, a z eleganco izpeljane vaje. V
stoji na rokah so bili skoraj vsi tako
sigurni, kot bi stali na nogah. Posebno
je občinstvu ugajala moreška. Oni, ki
tega dosedaj še niso videli, so spočetka
s strahom gledali in poslušali udarce
z meči, potem so se pa čudili spretnosti
boriteljev. Bratje Orli, le vztrajno na-
prej!

Ker je torej nastop naših Orlov bil
tako impozanten, so se liberalci začeli
peniti jeze. Prvačina, razvpita sokolska
trdnjava, mora gledati zmagoviti po-
hod orlovskih vrst. To je bilo za libe-
ralce prehudo. To svojo bolelost so po-
kazali na način, ki ga edino dobro raz-
umejo: s kričanjem in žvižganjem po
dnevu, ponoči pa s kamenjem. Zvečer
je bil s kamenjem do krvi ranjen ugle-
den prvaški mož, hoteli so napasti tudi
miroljubnega, blagega, splošno spošto-
vanega domačega g. župnika. To so ce-

LISTEK.

Ljubosumnost.

Humoreska. — Spisal F. M. Dosto-
jevski
(Dalje.)

In v resnici; psiček gospodinje, ki
je ves čas spal na blazini v kotu, se
je nenadoma prebudil, zavohal tujca in
planil z glasnim lajanjem pod posteljo.
»O moj Bog! Kakšen bedast pes!«
je zašepetal Ivan Andrejevič, »oba naju
bo izdal. Vse bo razkril ta zabiti pes!
O, ta neusmiljena kazen!«

»No, da; vi ste tak bojazljivec, da
se to prav lahko zgodi.«

»Amie, Amie, sem!« je kriknila
dama, »ici, ici.«

Toda psiček je ni poslušal in se je
zagnal naravnost nad Ivana Andreje-
viča.

»Kaj pa je to, dušica, da Amie
venomer laja?« je rekel starec. »Gotovo
so tam miši, ali pa sedi tam naša ma-
čica. Vidiš, ali slišiš, neprestano kiha,
venomer kiha... Naša mačka je brz-
kone nahodna danes.«

»Ležite mirno,« je zašepetal mladi
človek, »ne ganite se! Pes bo šel more-
biti sam od sebe proč.«

»Blagorodni gospod, blagorodni
gospod! Pustite moje roke! Zakaj jih
pa držite?«

»Tss! Molčite!«

»Toda, dovolite, mladi gospod; pes
me grize za nos! Vi hočete, da bi jaz
izgubil nos?«

Sledila je borba in Ivan Andreje-
vič je oprostil svoje roke. Psiček se je
dušil od lajanja; naenkrat pa je pre-
nehal lajati in je zacvilil.

»Oj!« je kriknila dama.

»Tepec! Kaj pa delate?« je zašepet-
al mladi človek, »vi upravljate v ne-
srečo naju oba! Zakaj ste ga pa prijeli?
Moj Bog, ta tepec ga davi! Ne davite
ga! Pusti ga! Tepec! Vi torej prav
nič ne poznate ženskega srca! Ona izda
naju oba, ako ji zadavite psička.«

Toda Ivan Andrejevič že ni slišal
ničesar več. Njemu se je posrečilo zgra-
biti psička in v navalu strahu za sebe-
ohranitev mu je zadavil grlo. Psiček je
zacvilil in izdihnil dušico.

»Izgubljena sva!« je zašepetal mla-
di človek.

»Amie, Amie!« je kriknila dama.
»Moj Bog, kaj pa počno z mojim psič-
kom? Amie! Amie! Ici! O, divjaki!
Barbari! O Bog, meni je slabo!«

»Kaj pa je? Kaj pa je vendar!« je
kriknil starec, skočivši z naslonjača.
»Kaj je s teboj, duša moja? Amie, sem!
Amie, Amie, Amie!« je klical starec,

tleskal s prsti, cmokal in vabil psička
izpod postelje. »Amie! Ici! Ici! Saj ni
mogoče, da bi ga mačka požrla tam
notri. Treba bo pretepsti mačko, draga
moja; že cel mesec ni bilo tepeno to
seme. Kako misliš? Jaz se bom jutri
posvetoval s Praskovjo Zaharjevno.
Ampak, moj Bog, kaj pa je s teboj, mila
moja? Vsa si prebledela, oh! Oh! Lju-
dje! Ljudje!«

In starec je pričel tekati po sobi.

»Hudodelci! Divjaki!« je kričala
dama in se vrgla na divan.

»Kdo? Kdo? Kdo pa.« je kriknil
starec.

»Tam so ljudje, tuji!... Tam, pod
posteljo! O moj Bog! Amie! Amie! Kaj
so storili s teboj?«

»Ah, moj Bog! Za Boga! Kakšni
ljudje? Amie... Ne, ljudje, na pomoč,
sem! Kdo je tam? Kdo je tam?« je
zakričal starec, zgrabil svečo in se
sklonil pod posteljo. »Kdo pa je to?
Ljudje, na pomoč!...«

Ivan Andrejevič je ležal pol živ, pol
mrtev zraven mrtvega trupla psička.
Mladi človek pa je zasledoval vsako
kretnjo starca. Ta trenutek je šel star-
ca na drugo stran, k steni in se sklo-
nil. Isti hip je mladi človek zlezal izpod
postelje in se spustil v beg, dočim je
mož iskal svojih gostov na oni strani
zakonskega ležišča.

»O Bog!« je zašepetala dama, mo-
treč mladega človeka, »kdo pa ste vi?
jaz sem pa mislila...«

»Oni tepec je še notri,« je šepnil
mladi človek. »On je kriv psičkovo
smrt!«

»Oj!« je kriknila dama.

Toda mladi gospod je bil že izginil
iz sobe.

»Aha! Tukaj je nekdo. Tu je ne-
kakšen čevljar!« je zavpil moz in zgra-
bil Ivana Andrejeviča za nogo.

»Morilec! Morilec!« je kričala da-
ma, »o Amie! Amie!«

»Pridite ven, pridite ven!« je vpil
starec in topotal po tleh z obema no-
gama, »pridite ven, kdo pa ste vi?
Govorite, kdo ste? Moj Bog! Kakšen
čuden človek!«

»To so razbojniki!...«

»Za Boga, za Boga!« je kriknil Ivan
Andrejevič in lezel ven, »za Boga, vaša
prevzvišenost, ne kličite ljudi! Vaša
prevzvišenost, ne kličite ljudi! To je
popolnoma odveč. Vi me ne morete
unesrečiti!... Jaz nisem takšen člo-
vek! Jaz sem sam... Vaša prevzviše-
nost, to se je zgodilo po pomoti! Takej
vam bom razložil, vaša prevzvišenost,«
je nadaljeval Ivan Andrejevič. »Vsemu
temu je kriva žena, to se pravi, ne moja
žena, temveč tuja žena, jaz nisem ože-
njen, jaz sem... To je moj prijatelj,
tovariš iz mladosti...«

lo treznejši in zmernejši liberalci obsojali. Če se med temi moške od županstva nahajajo, zelo dvomimo. Kajti za varnost je bilo od strani županstva tako preskrbljeno, da bi bili lahko liberalci počenjali z našimi najhujše, da se niso bali discipliniranih naših čet. Dva orožnika sta menda za parado hodila po Prvačini. Pa sta gotovo mislila, da je liberalcem vse dovoljeno, zato se nista nič trudila, da bi napravila kak red.

Značilno je pa to-le: Ko so Sokoli pred tednj v svoji »trdnjavi« Prvačini imeli telovadbo, jih je »varovalo« pet orožnikov, čeravno je že vsak otrok naprej vedel, da naši bodo Sokole pustili na miru, če se sami po svoji navadi ne bodo med seboj pretepali. K naši slavnosti pa sta bila poslana le dva orožnika bolj za parado, kot za red, čeravno so liberalci že naprej grozili. Da c. kr. oblasti tako sumljivo kažejo simpatije za Sokolstvo in liberalizem, to je več kot čudno in dovolj žalostno.

RUSIJA.

V Kijevu so vsled prihoda carjeve dvojice izvršili številne hišne preiskave in aretacije. Vsi policijski zaporji so prenapolnjeni z aretiranci, med katerimi je tudi mnogo časnikarjev.

SHOD NEMŠKIH PROSTOZIDARJEV se je vršil 10. t. m. v Potsdamu ob priliki 50letnice društva nemških prosto-zidarjev. Kot poročajo, se je na njem razpravljalo večinoma o internih zadevah framazonov. Prihodnje leto zborujejo nemški prosto-zidarji v Franko-brodu.

KOLERA V RUMUNSKI.

O slučajih kolere v Braili in okolici se poroča: Bakteriološka preiskava je dognala v enem slučaju brezdvomno azijsko kolero. Glede ostalih sumljivih slučajev rezultat preiskave še ni znan. Rumunske velike vojaške vaje bodo z ozirom na številne sumljive slučaje bolezni odpovedane.

Tržaške novice.

Kolera. Misli se je, da je kolera docela ponehala v Trstu in okolici. Toda zadnji preobrat tega mirovanja je zopet pretresljiv. V Koprščini, Prade, med Kopro in Bertoki je umrl včeraj po par urah bolezni 6 letni Marij Musenič. Odpadke bakteriološko preiskujejo. Dosedanji rezultat kaže na azijsko kolero. V Bertokih je obolel od nedelje na ponedeljek ponoči 26 letni Anton Kuret, sin Antonije Kuret, ki je še sedaj v bolnici radi kolere, a je že ozdravela in ki je prišla v stik z družino Slamič iz Rocola. Kureta so preiskali ter bakteriološkim potom dognali azijsko kolero. Bolnik leži doma v hiši, ki je zastražena po orožnikih. V Trstu samem ni nobenega novega slučaja.

Umor na ulici. V nedeljo zvečer so našli v Trstu na javni cesti nezavestnega človeka precejšnje starosti, oblečenega v bele hlače in siv suknjič. Došla sodna komisija je po zdravniku konstatirala smrt ter mrliča spoznala v osebi 68 letnega kočijaža Leopolda Gverin, slednjič uslužbenega pri špedi-

cijski družbi Adriatica. Gverin je umrl vsled ran. Truplo so prepeljali v mrtvašnico Sv. Justa. Istega dne so videli v pozni uri nekega vojaka 97. pešpolka, ki je bežal od tod, kjer so našli pokojnega Gverina mrtvega. Takojšnje poizvedbe so dognale, da je oni bežoč v vojak bil 22 letni Peter Ghersevich iz Istre. Ghersevich je dejal na policiji, da se je prepilal z nekim neznancem, katerega je vsled žalitev udaril s pestjo, pri čemur je le-ta padel. »Da se izognem drugim sitnostim«, pravi Ghersevich, »sem zbežal.« Ghersevich pa odločno zanika, da bi bil oni neznanec star, najmanj pa identičen z opisom Gverina. Ker ni izključeno, da se gre za uboj in da je krivec le Ghersevich, so slednjega izročili vojaški patrulji, ki ga je odpeljala v vojaške zapore.

Gozdni požari. V soboto zvečer je nastal pri vrelcih vodovoda Aurisina gozdni požar, pri katerem je zgorelo 12.000 m² lesa. Ker je bil hud veter, je bilo delo tržaške požarne brambre jako oteženo ter je nje akcija trajala celih 6 ur, predno so požar lokalizirali. — V nedeljo dopoldne so se užgale gozdne in poljske ravnine pod Opčino, kmalu potem pa travnik ob vili Krauseneck v Kolonji. Požar je zasegel več tisoč m². Istega dne popoldne pa je zopet začelo goreti pod Sv. Križem. S pomočjo požarne brambre iz Proseka in svetokriškega prebivalstva se je posrečilo uničiti požar, ki je uničil 12.000 m² smrekovega gozda. — Po peti uri popoldne je bila požarna bramba poklicana v Bazovico, kjer je gorelo okoli 10.000 m² smrekovega gozda. Ta požar sta baje zanetila dva dečka. Topot je začela pritiskati burja, ki je poganjala plamen proti starem bazoviškem gozdu. Les je bil tako suh, da je gorel kot petrolej. Požarni brambi se je posrečilo tik pred mejo starega bazoviškega gozda ogenj zadušiti. — V ponedeljek je začel goreti gozdišč med novo opčinsko cesto in državno reško cesto. Pogorel je ves 1000 m² širok gozdišč.

Štajerske novice.

Š Zavod šolskih sester v Mariboru. Šolsko leto 1911/12 se začne s slovesno službo božjo dne 18. septembra. Glede vpisovanja se naznanja naslednje: 1. Na ženskem učiteljski se vrši vpisovanje novih gojenk v petek, dne 15. septembra, od 8. do 12. ure. Vpisnina, prispevek za učila in knjižnico znaša 10 kron. Sprejemni izpiti za prvi letnik se začnejo isti dan ob 2. uri popoldne. 2. Vpisovanje za vadnico in za otroški vrtec se vrši v soboto, dne 16. septembra, od 8. do 12. ure. — Z začetkom šolskega leta se otvorijo ti-le tečaj za ženska ročna dela: 1. Šivalni tečaj: a) Šivanje perila (krojno risanje, prirobovanje, šivanje na stroj, izdelovanje in vezenje perila), učna doba 6 mesecev, vsak dan od 8. do 12. ure in od 2. do 6. ure; b) šivanje obleke (krojno risanje, prirobovanje itd.), učna doba eno leto, vsak dan od 8. do 12. in od 2. do 6. ure; c) kranje perila in obleke. Pristojbina 5 kron. — 2. Tečaj za izdelovanje različnih ročnih del (pletanje, kvačkanje, vezenje, izdelovanje čipk itd.) — 3. Učni

tečaj za ženska ročna dela. Pristojbina 10 kron. — Pojasnila daje prestojništvo zavoda šolskih sester v Mariboru, Schmiedereggasse 15.

Š Orel v Petrovčah. Nad vse pričakovanje krasno je uspela skupščina Orla v Petrovčah. To pa je strašno bodlo v oči slovenske in nemške liberalce. Zalec je pokazal svojo oliko s tem, da je s kamenji napadel vračajoče se Orla. Posledice se bodo odigrale pri sodnji. Tudi celjski župan Jabornegg in policijski šef Ambrožič sta čutila potrebo, da delata nepriliko Orlom, ki so se iz postaje v Celju na dom vračali. Mlečnozoba fakinaža z razklanimi hlačami je tudi žvižgala in izzivalno klicala. Celo Ambrožič je rekel nekemu duhovniku: »Was machen Sie da?« (Kaj delate vi tu?) Nekemu slovenskemu poslancu je rekel isti dr. Ambrožič na slovenski nagovor: »Ich versteh' Sie nicht.« (Ne razumem vas.) Dobro, Ambrožič! Le nič ne razumite slovenski, pa tudi v uradu ne, in tudi pri volilni agitaciji v celjski okolici ne! Našim vrlim Orlom, ki so vkljub izzivanju ohranili mirno kri, pa svetujemo, naj v vsakem svojem odseku priredijo predavanja z edinim dnevnim redom: »Orel v Petrovčah in naši nasprotniki.« Naj se enkrat pošteno posveti v kukavičje gnezdo naših nasprotnikov! Posebno v celjski okolici, kjer bo ob času občinskih volitev hodil okoli Ambrožič s svojimi protestantskimi colnarji s sladkimi slovenskimi besedami.

Š Südmark v Celju. To društvo, ki je grobokop slovenskih domov na Štajerskem, je zborovalo v Celju 8., 9., 10. t. m. Dasi je društvo Slovencem tako sovražno, so vendar Slovenci pustili v miru njih zborovanja. Kaj bi v nasprotnem slučaju Nemci storili! Konstatirali pa moramo, da so na celo nepotreben način nekateri Celjani izzivali Slovence s »frankfurtaricami«. Če ima 19 hiš celjske »šparkase« to zastavo, temu se ne čudimo. V imenu 81 slovenskih hišnih posestnikov pa protestiramo proti temu, da so imele to-izdajalsko zastavo vse mestne šole, ki se plačujejo tudi s slovenskim davkom in ki bi naj vzgojevale avstrijske patriote. Pribijemo tudi, da sta z velikimi frankfurtaricami izzivala oba celjska lekarnarja, nadalje Zamparutti in Dirnberger, Zanegger, Stiger, Hönigmann in Ranzinger, okr. sodnjaindavkarja, železarna Rakusch ter drugi od šparkase odvisni gostilničarji, trgovci in obrtniki iz hvalečnosti za to, da jih podpirajo tudi slov. naprednjaki s svojimi poseti. Svojim očem pa nišmo mogli verjeti, ko smo videli, da je tudi c. kr. sodni svetnik Gallinger, bivši slovenski Kapun, obesil to zastavo na svojo hišo. Pastor May pa je v cerkvi pridigoval o »Losung der Südmark«, kar je bilo celo njegovi zvesti poslušalki, stari sohi pred cerkvijo, preveč, tako da se je s svojo frankfurtarico vred raje podrla v viharju, kakor da bi zopet morala poslušati enake reči v cerkvi.

S. K. S. Z.

Odborova seja S. K. S. Z.

se vrši v sredo, 13. t. m., ob 8. uri zvečer v tajništvu v »Ljudskem domu«. Vse odbornike prosimo, da se blagovolijo seje udeležiti.

Informacijskih pol

nam veliko društvo še ni vrnilo. Nujno prosimo vsa društva, da nam blagovolijo pole izpolniti in takoj poslati. Prihodnji teden zaključimo statistiko.

Skupščina

S. K. S. Z. se vrši v nedeljo, 17. t. mes., ob 3. uri popoldne v veliki dvorani »Ljudskega doma«. Prosimo vsa društva, zlasti ona obmejnih zvez za Štajersko, Goriško in Koroško, da pošljejo k skupščini po možnosti svoje delegate. Istega dne se vrši slavnostna blagoslovitev in otvoritev »Ljudskega doma«.

Pevski zbor »Ljubljane«

prične tekoči teden z vajami za sezono 1911/12. Po načrtu obeta biti prihodnja sezona jako plodovita, pa tudi trudna polna seveda. Poleg dveh večjih koncertov, katerih eden nam prinese Cherubinijev »Requiem«, drugi serijo novjših skladb izključno iz »Novih Akordov«, se uvedejo z letošnjim letom mesečni družbinski večeri, pri katerih se bo vsakrat absolviral program serjozne, torej umetniške resnekaj vredne glasbe poleg predavanj, deklamacij itd. Tega nam je resnično potreba že davno. Vendar doslej ni bilo mogoče vsled tega, ker ni bilo pripravne dvorane. »Ljudski dom« s svojo

dvorano je kot nalašč za to. Pevski zbor »Ljubljane« bo izmed svojih po-zrtvovalnih članov odposlal na te večere kontingent najbolj kvalificiranih pevcev in pevk, sodelovanje najodličnejših umetnikov našega glashenega sveta je osigurano za solo-točke, kamorno godbo i. dr. Kdor se šteje med kulturne ljudi, se ne bo mogel in smel odtegniti tem večerom. Malenkostni ozir in kaprice morajo izginiti pred lepim, velikim ciljem. Vsi pojmo složno na delo za kulturn dvig našega ljudstva, tekmujejo s pogumnim srcem polnim čistega veselja v požrtvovalnem delu za našo mlado, borno umetnost, za naše umstveno izboljšanje. Posebno naše dijaštvo bo dobilo tu obilo dušne hrane, katero se more smatrati za pre-paracijo onih let, ko odide dijak iz naših majhnih razmer v večje, v velikan-ske pojave sodobnega kulturnega življenja. Prvi tak večer se bo vršil prve dni v oktobru. Podrobnosti se bodo pravočasno objavile. Končno bodi vsak, ki se zanima za naše delo, ki hoče sodelovati tam, kjer je bilo doslej zane-marjeno, prisrčno in odkritosrčno povabljen kot pevec ali pevka v zbor »Ljubljane«, glasheno nenačuden pa v vrsto njenih podpornih članov. Spre-jem je mogoč pri vsaki vaji. Zenski zbor vadi vsak ponedeljek in četrtek, moški zbor pa vsako sredo in petek. Novodošli — dobrodošli!

Dnevne novice.

+ **Edino zveličavna socialna demokracija** prireja shode proti draginji ne zato, da draginji kaj odpomore, ampak le zato, da odvrne splošno pozornost od razpada v lastni stranki, ki od dne do dne bolj napreduje. Nemška socialna demokracija, ki je do danes celo stranko vodila, se ima zdaj na življenje in smrt boriti s češko socialno demokracijo, ki se nemški komandi noče ukloniti in gre svojo pot, ne meneč se za to, da s tem pade edinstvenost cele stranke. Glasilo češke socialne demokracije »Právo Lidu« nam v svojih avgustovih številkah razkriva, kako je do tega prišlo. Tam beremo sledeče zanimive stvari: »Načelo nemških sodrugov je češkega delavca potlačiti in ga napraviti popolnoma odvisnega od nemške centrale« in tako izvrstno se razumejo med seboj sodrugi, da »nemški socialni demokrati s češkimi nočejo niti v isti delavnici skupaj delati«, ljubezen v socialnodemokratski stranki gre celo tako daleč, da »so nemški socialni demokrati na Dunaju pri zadnjih državno-zbornih volitvah veselja vriskali, kadar so zvedeli, da je kak češki socialnodemokratski kandidat propadel! In strokovno glasilo nemških tiskarjev v rajhu je naravnost zapisalo, naj se »češkim Wenzlom rdeče buče prekolje.« Takšna enakost, bratstvo in svoboda vlada med stranko, ki se širokousti, da ko ona zavlađa, se bodo ljudje same vesoljne ljubezni topili in da ne bo nič več tlačiteljev in nič tlačjenih kakor v paradižu. »Právo Lidu« pa osvetljuje tudi, kako zelo so se sodrugi zavzeli za delavske interese. Prvo nemškim sodrugom ni pomagati vsemu delavstvu, ampak le nemškemu in »njih politika stremi celo za to, da branijo politično kulturno in gospodarsko premoč nemškega meščanstva«, rajši kakor da bi pomagali nenemškemu trpinu. — »Nemška rdeča centrala je izdala parolo, da se mora češki delavec Nemcem asimilirati«, ona je mirno gledala, »kako je nemški kapitalist češkega delavca raznarodeval«, samo za eno stvar so češki delavci bili rdeči centrali dobri: »da so nosili zadnji krajcar v dunajsko osrednjo blagajno«. Glejte, tako označuje češko socialnodemokratsko glasilo ljubezen osrednjega soc. dem. vodstva do trpečega delavstva! »Vodstvo je pisalo socialno demokratskim strokovnim organizacijam v rajhu, naj Čehov v organizacijo ne sprejemajo!« Kaj to če si delavec in zraven še socialni demokrat! Ker si Čeh, pogini! O tistih socialnih demokratih, ki se bahajo, kako izvrstno in inteligentno strankino uradništvo imajo, piše »Právo Lidu«, da nastavlja »najnesposobnejše, najneumnejše in najzlobnejše ljudi.« Jako zanimivo je tudi, kako opisuje »Právo Lidu« hinavstvo rdečega vodstva. »Nemški sodrugi so pravi mojstri v pritiskanju kljuk na vseh mogočih mestih« in »Právo Lidu« piše tudi, da so nemški socialni demokrati skupen socialnodemokratski klub v državnem zboru baš iz ozirov na njihove volilne zaveznike, nemške fabrikante in nacionalce razbili! »Právo Lidu« odkriva to, kar je naša »Zarja« v polemiki z nami tako strahovito tajila, da je namreč socialnodemokratsko vodstvo na Dunaju pri zadnjih volitvah sklenilo z nemškimi meščanskimi strankami dogovor in prevzelo gotove

obveznost! Tako je vodstvo socialno-demokratske stranke, kateremu slepo in ponižno služi »jugoslovanska« socialna demokracija, ki dobi od nje podporo, da sploh more obstojati. »Právo Lidu« samo naravnost jugoslovansko socialno demokracijo imenuje od nemškega vodstva popolnoma odvisno. Tako tlačanijo zapeljani rdeči delavci korumpirani nemški centrali, ki kakor je konstatirala češka socialna demokracija ne gleda na korist vsega avstrijskega delavstva, ampak zgolj na interes nemškega naroda in slovanskega proletariata izdaja nemškemu kapitalistu! »Zarja«, ki ima sicer tako namazan jeziček, o tem molči kakor da je gluha in slepa. Seveda, saj bi precej nehala izhajati, če bi se hotela upreti gospodom Adlerju, Ellenbogmu in ostalim nemškonacionalno socialnodemokratsko judovskim bogovom.

+ Morilci kralja Aleksandra in kraljice Drage so si, kakor poroča večerajšnji »Narod«, za dogovor, kako bi ta svoj lepi čin izvršili, izbrali Ljubljano, kjer so imeli sestanek pri Slonu. Če je to res, je to kaj dvomljiva čast za naše mesto. Zelo značilno je, da glasilo narodno-napredne stranke to okolnost tako debelo podčrtuje, na vsak način priča to, če ne o čem drugem, vsaj o zelo slabem okusu »Slovenskega Naroda«. Tudi ne moremo razumeti, zakaj se liberalna dnevnikar tako prizadevata zarotnike zagovarjati. Recimo, da jih nista zgolj lakomnost in pohlep po koristih prignala do njihovega koraka, saj na lepši način bi se bili lahko kralja in kraljice odkrivali. In če so ju že umorili, bi ne bilo treba

njuni še gorki trupli na tako zverinski način oskruniti, kakor se je zgodilo v oni žalostni noči. Tega noben zagovor ne izbrše. Mi bi iz zirov na kralja Petra, ki glasom Novakovičevih odkritij pri tej tragediji ni igral bogve kako lepe vloge, te stvari sploh ne pogrevajo, saj je ravno v sedanjem času prijateljsko razmerje med Avstrijo in Srbijo zelo potrebno, toda tudi od naših liberalcev se lahko zahteva, da ne kažejo tako demonstrativno svojih simpatij do ljudi, ki jih pri najboljši volji ni mogoče smatrati za kavalirje. Vsakega izobraženega Ljubljančana je le sram, če je res, da se je načrt za umor srbske kraljeve dvojice (gotovo slučajno) izdelal v Ljubljani.

+ Socialni demokrat proti uvozu prekmorskega mesa. Mi smo že dokazali grdo hinavščino, ki jo uganja avstrijska socialna demokracija Karpelesom v korist za uvoz argentinskega mesa. Našim rdečim domačim modriranjem smo že zaprli popolnoma sapa, da ne znajo odgovarjati nič na naše dokaze, pomagajo si le zgolj z zabavljanjem. Iz socialno-demokratskega upanja, da bo prekmorsko meso, med katero spada tudi argentinsko, vedno nasičevalo lačne evropske želodce, in iz bodoče rdeče države se kruto norčuje v »Sozialistische Monatshefte« (18/20) sodrug dr. L. Quessel. Med drugim piše: »Niti socialna revolucija bi ne odpravila pomanjkanja mesa. Kdor le nekoliko pozna težave bistveno zvišati krmo na polju, mora poslati v deželo bajke trditve, da bi se po dnevu socialne revolucije posrečilo povečati količino mesa, ki naj bi odpadla na posameznika. Goljufajo se socialni revolucionarji, ki upajo, da ne bo nikdar pričelo primanjkovati ameriškega in avstralskega mesa. Ne bo več dolgo, ko bo morala Evropa sama skrbeti za to, da se bo preskrbelo z mesom z ozirom na rapidno naraščanje ameriškega in avstralskega prebivalstva. Potroji se mora zato število goveje živine in podvojiti število prešlejev, kar se bo pa doseglo šele po desetletjih.« — Dr. Quessel, socialni demokrat, ni odvisen od Karpelesov, kakor je to avstrijska socialna demokracija, zato pa tudi z nami vred uvidi, da je edino sredstvo znižati sedanjo mesno draginjo v tem, da se pomnoži število živine v Evropi in ojači kmečki stan. Ne mi sami, tudi sodrug dr. Quessel pripo-

roča glede na mesno vprašanje izboljšanje naše domače živinoreje in ne vidi v kmetu tistega oderuha, kakor ga vidijo od bogatašev in ljudskih izkoriščevalcev odvisni socialni demokrati.

+ Občinske volitve v reški dolini so se po vseh naših občinah srečno končale. Na Premu so izvoljeni pristaši S. L. S. za župana je izvoljen vrl pristaš S. L. S. Ivan Dovgan. Hud boj je bil v Smrjah, kjer so nasprotniki vkljub vsem naporom strašno pogoreli. Županom je izvoljen Jan. Mršnik. V Celjah so se borili mali in veliki močje. Zmagali so mali. Sedaj se še bojujejo pri rekurzu. Huda borba je bila tudi v Kilovčah, kjer so zoper volitve vložili kar par rekurzov. Na Januževem brdu je bil soglasno izvoljen županom Fran Čondek, tudi vrl pristaš S. L. S. Iz Ilir. Bistrice smo že poročali o izidu volitev, vendar pa še nimajo novega župana, ker bi si pri volitvah propali bistriški magnetje potom rekurza radi opomogli do nekdanje slave in moči, pa jim je menda za vselej odzvonilo, kajti novi občinski volilni red je postavil malega moža na noge. V Trnovem pa že šest let županuje vrl župan Jos. Perkon. Vkljub temu volitve še niso razpisane, ker se gospod župan Perkon prav dobro počuti na županskem prestolu in so tudi občani z njim zadovoljni.

+ Nemški socialni demokrati zahtevajo znižanje vožnih cen za krmo. Znani Bebel je nekoliko pametnejši kakor naši avstrijski socialni demokrati. Med drugim je zahteval na strankinem shodu nemške socialne demokracije v Jeni, da naj se znatno znižajo vozne cene za prevoz živinske krme. Navajamo to, ker je svojčas »Arbeiter-Zeitung« pisala, da je znižanje vožnih cen zgolj goljufija, ki bi koristila samo kmetom in transporterjem. Bebel sodi drugače, kakor sodita dr. Adler in Austerlitz. Beležimo, da zahteva Bebel znižanje vožnih cen živinske krme, ker zna, da bi se tako povišala živinoreja. Povzdiga živinoreje pa pomenja tudi pocenjenje živine in brez prekupčevalnih mešetarskih oderuhov znižanje cene mesa.

— Iz št. Vida nad Ljubljano. Dežja smo, hvala Bogu, vendar dobili precej v soboto, tako da so se nekateri poljski pridelki zelo poživili. Ako bo gorka jesen in še kaj dežja, upamo da še obroditi, kakor repa, korenje; zelje bolj malo, ker je že prepozno zanj. Tako bo vsaj malo pomagano bednemu prebivalstvu. — Tukajšnji liberalci so zopet dali duška svoji čudni veri v zadnjem »Slovenskem Domu«, kjer se na najgršji način norčujejo iz svetih maš in procesij za dež. Kregajo se tudi, ker je vižmarsko gasilno društvo priredilo veselico, češ, ravno sedaj ko je tako velik del naše zemlje upuščen in velik del ljudstva moli k Bogu za dež v procesijah in sv. mašah, kaj takega ne gre. O ti hinavci grdi! V eni notici se norčujejo iz svetih maš, v drugi pa hinavsko zavijate. Naši ljudje vam že itak nič ne verjamejo in vam bodo že o priliki povrnil. — Eden, ki čuti udarce liberalne pesti.

— Smrt je izmed orlovskih vrst na Goriškem ugrabila prvo žrtev. Iz Gorice: Kakor smo že poročali, je pretečeni teden padel z drevesa vrl mladenič A. Plahuta, predsednik Orla v Batujah — Selu ter si zlomil hrbet. V ponedeljek jutraj je ubožec po dolgem trpljenju izdihnil v goriški bolnišnici. Njegov pogreb bo v sredo dopoldne. Prepeljejo ga domov v Batuje. Bil je blag značaj, izvrsten gospodar na svojem domu, vnet katoličan, ki je povsod deloval za katoliško stvar. Njegovi soobčani so ga spoštovali in ga — če ravno je bil še mlad — izvolili v občinski svet v Črničah. Za našo organizacijo in za vse dobro vnetemu možu izkažejo Orli zadnjo čast s tem, da ga bodo spremljali na zadnjem potu. On je prvi, ki ga je na Goriškem ugrabila smrt iz orlovskih vrst. Počivaj v miru, dragi brat in prijatelj!

— XIII. redni občni zbor Kolinske tovarne kavinih primesi, trgovskega delniškega podjetja, vršil se je dne 8. kimavca 1911 v Kolinu ob navzočnosti 39 delničarjev, zastopajočih 2092 delnic in 1363 glasov. Po pozdravnih besedah obrazložil je g. predsednik v daljšem govoru delovanje zavoda in njegov razvoj, k čemur je jako mnogo prispelo dejstvo, da se surovin ni kupovalo, ampak so se večinoma pripravljale v lastnih sušilnicah in poljih. Iz predloženega letnega poročila upravnega sveta je razvidno, da je tudi vsesplošna gospodarska in trgovska tisen vplivala na cikorijsko stroko in povzročila za nedogleden čas, brezdvomno, mnogo skrbi upravnemu svetu in le z vstrajnim prizadevanjem posrečilo se je z uspehom zoperstavljati se tem razmeram, s tem, da se je dvignila prodaja in razširjenje izdelkov za 11 1/2% na-

pram lanskemu letu, kar je bilo z odobravanjem sprejeto na znanje. Poročilo se peča v nadaljnjem o požaru v Sadowi Wiszni, po katerem povzročena škoda je bila popolnoma krita z zavarovalnico, in se popolna dovršitev nove tovarne že bliža svojem koncu. Dalje omenja poročilo ravnokar razpisano subskripcijo V. emisije novih delnic, neblage razmere letošnjega leta in v kratkih potezah opisuje bodoče naloge, ki čakajo upravo. Bilanca izkazuje z dnem 30. rožnika 1911 imetje v nepremičninah in napravah v Kolinu, Prostějovu, Ljubljani, Sadowi Wiszni, Rečaneh, Pisku, Chropinju in Douthomesciskah 1.540.227 K 82 v, v gotov. pa 28.144 K 26 v, v zalogah in skladiščih 828.118 K 2 v, v terjatvah in vrednostnih papirjih 938.585 K 25 v, v prenosih računov 43.632 K 91 v, proti temu pa so pasiva delniška glavnica 1.800 tisoč K, rezervni fond 378.259 K 10 v, menice 936.000 K, dolgovi 68.664 K 41 v, prenos dobička od lanskega leta 4 tisoč 973 K 36 v in dobiček za upravno leto 1910/1911 190.811 K 44 v. Po poročilu pregledovalcev računov je bila bilanca odobrena, dobiček pa se je razdelil tako: 10 odstotkov tiantiem upravnemu svetu 19.081 K 14 v, 8 1/2% dividenda t. j. 34 K na delnico, kar znaša 153.000 K, (lani le 96.000 K), tiantiem ravnateljem 2.601 K 85 v, remuneracije 7.965 K 50 v, delavstvu delež na dobičku 3.000 K in starostno zavarovanje 1.500 K, nagrada pregledovalcem računov 1.000 K, na razne dobrotvorne namene 1.830 K in prenos na novi račun 5.806 K 31 v. Dalje je bil sprejet predlog upravnega sveta na dopolnitev pravil v smislu, da sme upravni svet zvišati delniško glavnico do 3.000.000 K. V upravni svet so bili zopet izvoljeni gg. Fifka Anton, Kraupner Ferdinand V., in Křička Vincenc, kot namestnik pa g. H. Weywara, pregledovalci računov pa gg. Karbus Vaclav in Kviz Bogumil, kot namestnik g. Klepač Alojzij. Občni zbor se je vršil pod predsedstvom predsednika upravnega sveta arhitekta g. Křička iz Prage.

— † Franjo Ksaver Šultajs. 10. t. m. je umrl zagrebški kanonik arhidijakon de Vaška, nadškofijski konzistorijalni predsednik Franjo Ksaver Šultajs. Z njim je izgubila katoliška in pravaška stvar enega prvih svojih delavcev in podpirateljev. Silno mnogo je storil za katoliški tisk ter je bil predsednik Hrv. kat. tiskovnega društva. Vse svoje življenje in delovanje je posvetil Cerkvi in domovini. Slava njegovemu spominu!

— Poštarji. Z Dunaja poročajo: Izvršilni odbor državne zveze poštarjev je včeraj posredoval po deputaciji pri generalnem poštmem ravnatelju sekcijem šefu dr. Wagnerju pl. Jauregg in dvornem svetniku Hofnerju v trgovinskem ministrstvu, da se izvedejo rezultati one ankete, ki je bila pred meseci sklicana z ozirom na odpravo nedostatkov v lanskim stanovski regulaciji poštarjev. Deputaciji se je odgovorilo, da je trgovinsko ministrstvo tozadevni načrt izročilo že pred dnevi finančnemu ministrstvu, nakar je deputacija odšla k referentu v finančno ministrstvo, kjer se je pač vzelo njene izjave na znanje, a ničesar določnega odgovorilo.

— Ljudsko šolstvo. Suplent na c. kr. pripravljavnem razredu za srednje šole v Trstu, Slavoj Dimnik, je imenovan za definitivnega podučitelja na imenovanem zavodu.

— Konkurz je proglašen nad trgovino z lesom Fratelli Bertolini v Beljaku. Pasiva presega znesek 1 1/2 milijona kron.

— Na kol se je nabadla. V Nagymányok na Ogrskem je 56 let stara Ivana Wagner v vinogradu obirala breskve; pri tem se ji je zlomila veja in padla je na tla tako nesrečno, da je priletela ravno na ošpičen kol, ki se ji je zabodel v pljuča in je takoj umrla.

— Nov slučaj kolere na Reki. V sredo popoldne, ko je šla z dela domov, je tobačina delavka Ana Rubčić na Reki kupila pri nekem branjevcu malo češpelj, ki jih je med potjo proti domu pojedla. Ponoči ji je postalo slabo in drugi dan dopoldne ob 10. uri je bila že mrtva. Gre nedvomno za nov slučaj kolere.

— Službena 30letnica. Profesor Anton Hladnik na višji osješki gimnaziji praznuje 30letnico svojega profesor-skega delovanja.

— Gibanje med zagrebškimi peki. Zagrebški pekovski pomočniki se upirajo mojstrom, da bi ti smeli o ponedeljkih jutraj pred 6. uro začeti delati, t. j. postaviti kvas, da se ob 6. potem lahko splošno prične z delom in o pravem času speče pecivo. Vsed tega so mojstri sklicali shod, na katerem so sklenili, da o ponedeljkih sploh ne bodo pekli, ako pomočniki ostanejo pri svoji zahtevi, da bi se kvas postavil še-

le ob 6.; potem pa seveda tudi ne bodo plačevali pomočnikom tedensko, marveč dnevno plačo.

— Tapetniki stavkajo v tvrdki Botha & Ehrmann v Zagrebu. Zahtevajo povišanje plače i. dr.

— Razstavo grozdja je priredila 10. in 11. t. m. zemunska gospodarska podružnica v Zemunu. Obiskovalci so si lahko ogledali tudi njene vinograde, trtnico, vinske kleti in bikorejski zavod, kakor tudi razne poljedelske stroje, orodja itd.

— Nevesela 50letnica. Letos je preteklo 50 let, odkar se je Medjimurje odcepilo od Hrvaške in priklopilo Ogrski (15. marca 1861). V spomin te za Hrvate tako nevesele 50letnice je zaladska županija, h kateri spada sedaj Medjimurje, ponovila svojo prošnjo na vlado, naj se ta pokrajina tudi cerkveno izloči iz Hrvaške.

— Nevarnost kolere v reški dolini. Naše zdravstvene oblasti so izdale jako stroge navedbe proti koleri. Njim v čast bodi povedano, da opazijo vsako gnojnico, ki se odteka od posameznih hiš na ceste. Čudimo se pa, da ne opazi nevarnosti, ki nam prebivalcem v reški dolini preti od pitne vode. Radi tako dolgo trajajoče suše so po vsej reški dolini vsi vaški vodnjaki prazni in tudi živi studenci so skoro večinoma usahnili. Bližnji in daljni prebivalci si dovažajo vodo iz Reke oziroma iz Bistrice. Iz Istre hodijo po vodo tri do pet ur daleč v Bistrico. Tem bi vlada lahko pomagala s tem, da bi poslala avtomobile za vodo. Toda kaka pa je ta voda v zdravstvenem ozirju? V trgu Ilirska Bistrica in po vseh mlinih ob Reki se iztaka vsa največja nesaga v to vodo. Navajamo hotel »Ilirija« v Ilir. Bistrici, kjer je izpeljano stranišče naravnost v vodo. V tem hotelu ostajajo tujci iz Reke in Trsta. Če bi ostal v tem hotelu samo en bacilonosen tujec, pa je naenkrat lahko okužena vsa reška dolina.

— Ljubiteljem lepega hrvaškega jezika se nudi ugodna prilika, da si nabavijo za mali denar koristnega berila, ako se naroče na »Književno društvo sv. Jeronima« v Zagrebu. Naročnina je za dosmrtno ude 10 kron, za letne pa 1 krono. Poverjenišтво je v tukajšnjem frančiškanskem samostanu.

— Državni popotni pletarski tečaj za osrednjo Kranjsko v Ljubljani. Vodstvo državnih popotnih tečajev za pletarstvo naznanja, da se bodo sprejemali novi učenci oziroma učenke v tečaje v Dolskem, v Dolu in v Šmartnem pod Šmarno goro, in sicer: a) redni učenci, oziroma učenke; b) pripravljani učenci, t. j. šoloobvezni dečki, ki se hočejo v pletarstvu izučiti, in c) izvanredni učenci, kolikor bo prostora. Omeniti se mora, da se zaradi obilnega naročila na tečajih vedno dela in da ima izdelano blago v zalogi Matko Arko, trgovec v Ljubljani, kateri sprejema tudi naročila.

— Odobrena šolska knjiga. Naučno ministrstvo je aprobiralo za pouk na srednjih šolah, kjer se veronauk uči v slovenskem jeziku, šolsko knjigo: Pečjak dr. Gregorij, Katoliški verouk za višje razrede srednjih šol. Tretja knjiga: Življenje po katoliški veri. Ljubljana 1911. Založila Katoliška bukvarna. Cena nevezani knjigi 2 K 40 v, vezani 2 K 80 v.

— Nesreča na osješkem državnem kolodvoru. Pri sestavljanju vlakov je minolo nedeljo na osješkem državnem kolodvoru premikač Aron Varga stopil med tračnice tako nerodno, da ni mogel noge osvoboditi. Nasproti brzeči vlak ga je tako zalotil in mu strl nogo.

— Osemletni požigalec. V Csikvándi na Ogrskem je 8 let stari pastir Jurko Szabó v jezi zažgal gospodarju senik; vihar je raznesel ogenj in v par urah je zgorelo 24 hiš in veliko gospodarskih poslopj.

— Samoborska železniška proga se v Zagrebu podaljša ter bo stal novi kolodvor v neposredni bližini državnega kolodvora.

— Podružnica mažarskega šolskega društva se snuje že tudi v Zagrebu; pravila bo hrvaška vlada v kratkem potrdila.

— Nova kraljeva palača v Belgradu se je pričela te dni graditi na mestu, kjer je preje stalo poslopje zunanjega ministrstva. Gradnja novega konaka se bo z vsemi močmi pospešila.

— Proti »Pokretu« sta vložila tožbo sedaj tudi dr. Mile Starčević in prof. Kerubin Šegvić.

— Kolera na Rabu. Konstatirali so številne nove slučaje kolere.

— Poročil se je 3. t. m. v Splitu dalmatinski poslanec dr. Sesardić z gđc. Lenko Vuletić.

— Oporoka odvetnika. V Szamosujváru na Ogrskem je nedavno umrl star odvetnik, ki se je v svoji oporoki spomnil tudi na umrlih bolnih v blaznici z volilom 1000 K ter to točko utemeljil

tako-le: »Moje premoženje prihaja po večini od onih norcev, ki so se tožarili, zato se spodobi, da jim nekaj nazaj dam. Jaz sem na smrtni postelji, oni pa so že zdavnaj v blaznici, zato jim od daleč kličem z Bogom!«

— **Poročil** se je g. Edvard Markošek, učitelj v Ljubnem na Gorenjskem z gđ. Mici Prijateljovo iz Rakovnika na Dolenjskem. Bilo srečno!

— **O nesrečni smrti bivšega dalmatinskega državnega poslanca** Borčiča poročila »Edinost«: Pred tremi dnevi je prišel v Trst in se nastanil v hotelu »Adrija« bivši dalmatinski drž. poslanec in ravatelj realke v pokoju prof. Lovro Borčič. Bil je v spremstvu svoje soproge. Od četrtka dneva je poslanec izginil. Vse poizvedovanje je bilo zaman. Predvčerajšnjem popoldne pa so delavci v žavelskem zalivu zagledali truplo, ki je molelo iz močvirja ob nekdanjih salinah. Papirji, ki so jih našli pri pokojniku, so dokazali identičnost s pogrešanim poslancem. Posl. Borčič je bil že dlje časa bolehen. V soboto je šel na sprehod v Žavle. Ko se je vračal, je bil že mrak, zgrešil je brčkone pot in je zašel močvirje v hipni duševni zmudenosti v močvirje, kjer je našel smrt. Truplo odpeljalo v Split. Poslanec Borčič je bil vitez Fran Josipovega reda in je bil skozi več zakonodajnih dob tudi drž. poslanec v starem kurijalnem parlamentu.

— **Vpisovanje v nautično akademijo** v Trstu se prične 13. 14. in 15. t. m. vsakokrat od 9. do 12. ure. Za prvi prijavljalni razred naj dečke pripeljejo stariši oz. varuhi ter predložijo krstni list, pravno spričevalo in okularično spričevalo. Taksa znaša K 6. Isto velja za trgovsko akademijo, v katero se vpisujejo učenci od 14. do 16. t. m. od 9. do 12. ure dop. Slednji morajo kot začetniki predložiti spričevalo, da so z dobrim uspehom dovršili 4. razred realke ali gimnazije.

— **Tatvina.** V soboto je v Trstu zapazil redar moža, ki je stal pri vozu, naloženem z vrečami kave. Možakar je imel pri sebi mahno vrečo ter jo napolnil s kavo. Ko ga je redar prijel, je dejal da je hotel le »majhno vzeti«. Bil je aretiran ter identificiran z 19 letnim Josipom O.

— **Med delom** so se v Trstu pone-srečili: 19 letni mesar Ernst Ambrožič, 17 letni kolar Ivan Krejčič, 15 letni mehanik Peter Zanier. Ker so njih poškodbe srednje naravi, so se zatekli na zdravniško postajo.

— **Znozel** je poštni poduradnik Piščanc v uradu v Trstu. V svoji norosti je udaril predstojnika ter postal tako nasiljen, da so ga z silo odpeljali domov.

— **Na koleri je obolela in umrla** tobačna delavka Ana Rubčić na Sušaku, istotako neko dete na otoku Rabu.

— **Vlak skočil iz tira.** 12. t. m., okoli 9. ure dopoldne je skočilo pri tovornem vlaku št. 858, ko je peljal čez menjalnik v postajo Verd, stroj in deset voz iz tira, eden pa se je prevrnil. Vozovi so zaprli oba tira in ustavili ves osební in tovorni promet. Iz Ljubljane je odšel na lice mesta pomožni vlak s tehničnim osobljem, delavci in orodjem. Nadaljne podrobnosti še niso znane.

— **Ljubljanski zvonovi v Sarajevu.** V petek na praznik rojstva Marije Device je blagoslovil prevz. škof-koadjutor g. dr. Sarič ob veliki udeležbi ljudstva in duhovščine tri zvonove za novo nunsko cerkev, ki je posvečena Kraljici sv. rožnega venca. Cerkev so postavile Hčere Božje Ljubezni. Zanimivo je, da so bili pri zidanju cerkve udeleženi v obilnem številu tudi Slovenci. Cerkev so gradili Primorci iz Renč; veliki oltar, dar Nj. Veličanstva Franca Josipa, izdeluje tukajšnji kamnosek Slovenec g. Lovšin; zvonove pa je vlił Samasa v Ljubljani. Veliki zvon (853 kg), dar ljubljanskega škofa dr. A. Jegliča, je posvečen rožnovenski Kraljici; srednji zvon (475 kg) sv. Jožefu in mali zvon (274 kg), dar zagrebškega škofa dr. Bauerja, je posvečen sv. Antonu. Cerkev bodo blagoslovili 1. oktobra. Takrat pride baje sem tudi ljubljanski knezoškof dr. Jeglič.

— **»Črna roka«** v Trstu. Lahi prav radi citajo pripovedke o »la mano nera«, liki pri nas Robinsona. Pred nedolгим časom je dobil nek bogat tržačan pismo »črne roke«, v katerem zahteva od njega 100.000 K, katere ima položiti ob določenem času na vogal ljudskega vrta, »če mu je drago svoje in svojcev življenje«. Tržačan na to pismo, v katerem se mu »pod smrtno kaznijo pre-poveduje«, klicati na pomoč policijo, ni reagiral. Ker tudi ni položil denarja in je »rok« že potekel, je dobil drugo grozljivo pismo. Ogroženec je pa obe pismi nesel na policijo. Stvar je postala malo vroča. Šest detektivov se je podalo pred določeno nočno uro na lice mesta — vogal ljudskega vrta, kamor je ogroženec položil pismo, polno praznega papirja. Detektivji so dolgo čakali »črne roke«, ki je tudi prišla. Štirje možakarji so hladno prikorakali, katerih jeden je pobral »denar«, ter odšli. Komaj pa so obrnili hrbet, so skočili detektivji na nje. »Črna roka« se je spustila v jok in stok, toda odvedli so vse na policijo, od

S. K. S. Z. odsek »Ljudski oder«, Ljubljana.

Režiserski tečaj Ljudskega odra v dneh 14., 15. in 16. septembra 1911.

URNIK.

Četrtek, 14. septembra, v mali dvorani, II. nadstr.:

Ob 9. uri dopoldne: **Pozdravni nagovor.** (G. vikar Luka Smolnikar.)
Od 1/2 10.—11. ure dop.: **Kako zidajmo Ljudske odre po deželi?** (G. prof. Adolf Robida.)
Od 11.—12. ure opold.: **Ogled Ljudskega odra.** (G. profesor Adolf Robida.)
Od 2.—3. ure popoldne: **Scenični aparati.** (G. profesor Adolf Robida.)
Od 3.—4. ure „ **Mali pripomočki pri predstavah.** (G. profesor Adolf Robida.)
Od 4.—6. ure „ **Dihanje in izgovarjava.** (G. primarij dr. Ivan Robida.)
Od 1/2 8.—10. ure zvečer (na odru): **Praktična vaja z dr. Krekovo igro »Tri sestre«.** (Vodi g. profesor Adolf Robida.)

Petek, 15. septembra, na odru:

Od 8.—10. ure dopoldne: **Pouk v šminkanju.** (G. profesor Adolf Robida.)
Od 10.—11. ure „ **Kostimiranje.** (G. profesor Adolf Robida.)
Od 11.—12. ure „ **Kako je voditi skušnje?** (G. profesor Adolf Robida.)
Od 2.—4. ure popoldne: **Pouk v šminkanju.** (G. profesor Adolf Robida.)
Od 4.—6. ure „ **Deklamacija in recitacija.** (G. primarij dr. Ivan Robida.)
Od 1/2 8.—10. ure zvečer: **Prisostvovanje skušnji Ljudskega odra za »Divjega lovca«** v veliki dvorani.

Sobota, 16. septembra, v mali dvorani:

Od 8.—10. ure dopoldne: **Razvoj in zgodovina gledališča.** (G. vikar Luka Smolnikar.)
Od 10.—11. ure „ **Kakšen bo naš repertoar?** (G. urednik Franc Kerhne.)
Od 11.—12. ure „ **Kulturni in izobraževalni moment prirejanja predstav.** (Gosp. urednik Franc Terseglav.)
Od 2.—3. ure popoldne: **Naloge režiserja.** (G. profesor Adolf Robida.)
Od 3.—4. ure „ **Naloge igralca.** (G. profesor Adolf Robida.)
Od 4.—5. ure „ **Praktične vaje s ensemblom in komparzerijo.** (Na odru vodi g. profesor Adolf Robida.)
Od 5.—7. ure „ **Kretnje in mimika.** (G. primarij dr. Ivan Robida.)
Od 8.—11. ure zvečer: **Sodelovanje pri generalni skušnji »Divjega lovca«** na odru.

Nedelja, 17. septembra:

Po možnosti in prosti volji vsakega posameznika: **Udeležba pri občnem zboru S. K. S. Z.**
Ob 7. uri zvečer: **Sodelovanje ali prisostvovanje pri otvoritveni predstavi Ljudskega odra.**

koder so poklicali stariše te štiriperesne deteljice, od katere ni nihče star čez 12, let da jih da doma eksemplarično kaznujejo. Vsi zlikovci so sinovi boljših rodbin. Komaj je bil končan ta akt, prihiti na policijo drug Tržačan z enakim grozljivim pismom, v katerem »črna roka« zahteva od njega 700 K. Ker je pisava bila popolnoma slična prvi, so prestrašenemu pojasnili smešni prizor, na kar jo je veselo odmahal.

— **Za vinogradnike in sadjarje.** Samočiste (čistorejne) droži za pokopenje vinskega in sadnega mošta se dobivajo tudi letos pri kmetijsko-kemijskem preskuševališču za Kranjsko v Ljubljani. Cevka s samočistimi drožmi stane z navodilom o uporabi 25 vin.; s poštnino in zavojem pa 50 vin. Ako se odvzame vsaj 5 cevč čistih drož, potem se posamezne cevke zaračunajo s poštnino in zavojem samo po 40 vin. Znesek se mora plačati naprej, ker se sicer povzame. V plačilo se sprejemajo tudi pisemske znanke. Ena cevka s samočistimi drožmi zadostuje za pokopenje 5 do 10 hektolitrov vinskega ali pa sadnega mošta. Naročati je samočiste droži vsaj 5 dni pred uporabo.

— **Nepoklican gost v Borovnici.** V noči 31. avgusta se je v Borovnici vtihotapil nek individij v Majeronov hlev, iz katerega je izvlekel na dvorišče hlapcev kovčeg. Tam ga je vlomil in ukradel črne čevlje na zadrgo in srajco ter nato odšel s plenom v temno noč. Isto noč je prišel nepoklicani pri odprtem oknu v spalno sobo posestnika Andreja Pustavirha, ukradel s stene niklasto žepno uro z verižico ter zopet skozi okno izginil. Naposled pa je obiskal še hišo posestnika Ignacija Hustiča na Bregu št. 11 in ukradel zlat poročni prstan, zlat navadni prstan in par zlatih uhanov. Teh tatvin je sumljiv nek popotnik srednje velikosti, ki je bil takrat oblečen v črno obleko.

— **Razstavní slepar.** Neki občeznani razstavní slepar, pred katerim smo zainteresirani že svarili vabi zopet kot »generalni komisar« za neko razstavo »Exposition Internationale d'Alimentation Brasserie, Vins et Liquors etc«, ki se bo baje vršila v jeseni t. l. v Antwerpnu in pri kateri funkcija kot ravnatelj organizator neki prirejevalec razstav, ki pa je že od prejšnjih slučajev na slabem glasu. Zahteva se plačilo pristojbin za razstavo le tedaj, če bo razstavljenec odlikovan z zlato kolajno. To postopanje že samo na sebi označuje sleparjenje s kolajnami. Interesente svarimo pred temi razstavnimi agenti in pred udeležitvijo na navedeni razstavi.

— **Velikoga morskoga volka** so zopet vieli hrvaški ribiči in sicer pri Kra-

ljevic, Dolg je 4 m 77 cm in nad 2000 kilogramov težak; razstavljen je v reški ribotžnici.

Somišljeniki! Podpirajte — Ljudski sklad! Prispevke sprejema tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta št. 6.

Telefonska in brzojavna poročila.

ČEŠKI DEŽELNI ZBOR.

Praga, 12. septembra. Danes se vrši plenarna seja čeških deželnozbornih poslancev. Baje zahtevajo češki poslanci za proglasitev permanentnosti narodnopolitičnega odseka gospodarske koncesije. Ako se delozmožnost češkega deželnega zbora ne doseže, je knez Thun baje že pooblaščen, da ga razpusti.

PROTI LAŠKI UNIVERZI.

Dunaj, 12. septembra. Občni zbor Südmarke v Celju se je izrekel zoper laško univerzo, s čimer je stališče nemško-nacionalnih poslancev zelo otežkočeno.

KRALJ PETER OBIŠČE DUNAJ?

Dunaj, 12. septembra. Kralj Peter poseti baje meseca novembra cesarja Franca Jožefa na Dunaju.

MAROŠKO VPRAŠANJE.

Pariz, 12. septembra. Oficijozna Agence Havas objavlja sledeče: »Ministri se zbero 12. t. m. dopoldne k posvetu kabineta, da diskutirajo o odgovoru, ki ga je pripravil minister za zunanje stvari de Selves na nemške protipredloge in katerega bo potem poslanik v Berlinu Cambon imel izročiti državnemu tajniku Kiderlen-Wächterju. Po informacijah v parlamentarnih krogih bo odgovor sestavljen v spravnem tonu, bo pa tudi odločen, v kolikor se tiče tistih načelnih vprašanj glede katerih Francija ne more odnehati.«

PORTUGALSKA REPUBLIKA PRIZNANA.

Dunaj, 12. septembra. Trozvezne države kakor tudi Anglija in Španija so portugalsko republiko oficijelno priznale.

IZBRUH ETNE.

Rim, 12. septembra. Izbruh Etne spremlja požemeljski sunki. Veliko ljudi je iz hiš zbežalo na prosto. V Catani kažejo seismografski aparati ne-

prestano tresenje. Ljudstvo po mnogih krajih prireja procesije.

VELIKA NESREČA PRI NEMŠKIH VOJAŠKIH VAJAH.

Draždane, 12. septembra. Pri vojaških vajah blizu Pyrne je oddelek dragoncev zajahal v Labo. En podčastnik in deset mož je utonilo.

PREPIR NA SHODU NEMŠKIH SOCIALNIH DEMOKRATOV.

Jena, 12. septembra. Na včerajšnjem shodu nemške socialne demokracije so očitili nemški sodrugi strankinemu vodstvu popolnoma upravičeno, da zanemarija svoje dolžnosti. Bebel je odgovarjal na napade, a ni napravil velikega vtisa, ker je nemško strankarsko vodstvo ustrelilo po Singerjevi smrti toliko kozlov, da niso več z njim zadovoljni najzvestejši sodrugi.

STAVKA V ZAHODNO ČEŠKIH PREMGOVNIKIH.

Most, 12. septembra. V zahodno čeških premogovnikih, zlasti v okrožju Kladnova, kjer so erarni premogokopi, se pripravila splošna stavka. Delavci zahtevajo 20% zvišanje plač. Nekateri rudarji so že pričeli stavkati.

ZLOČINSKA BABICA.

Trst, 12. septembra. Tukajšnja policija je ugotovila, da je neka babica, Ana Bajc, s pomočjo svojega ljubimca Antona Pikulića povzročila nad 30 slučajev splava. Trupla je zločinka deloma metala v stranišče, deloma jih je njen sokrivec znosil na pokopališče, kjer jih je zagrebel. Policija je oba zaprla.

Ljubljanske novice.

Ij »Divji lovec«, narodno igro s petjem, ki jo je spisal naš priljubljeni pisatelj F. S. Finžgar, uprizori kot otvoritveno predstavo v nedeljo, dne 17. t. mes., ob 7. uri zvečer »Ljudski oder«. Slavnostni govor je prevzel državni poslanec g. dr. Janez Ev. Krek. Vstopnice je iz prijaznosti sprejela v predprodaajo »Katoliška bukvarna«, kjer se dobivajo od 8. do 12. ure in od pol 2. do 7. ure. Istotam se sprejema naročila za abonent. Pri predstavi nastopi do 60 oseb in sodeluje oddelek moškega in ženskega zbora glasbenega društva »Ljubljana«. Več se razvidi iz plakatov.

Ij Slovenska Filharmonija koncertira jutri pod vodstvom g. kapelnika E. Czajaneka na vrtu, ob neugodnem vremenu pa v dvorani grandhotela »Union«. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnina 50 vinarjev.

Ij Navihani goljufci. Dne 8. t. m. zvečer sta prišli v nek tukajšnji hotel dve okoli 20 let stari gologlavi dekleti ter dali vratarju listek, na katerem je bilo napisano, naj jima izroči iz sobe damski plašč, kar je vratar, misleč, da je ta listek poslala dama, ki v tisti sobi stanuje, takoj storil. Ko pa pride pozneje dotična dama v hotel, veli vratarju, da naj ji prinese iz sobe plašč. Sedaj se je vratarju šele zablistalo, da je bil padel v roke dvema goljuficama. Ena goljufica je čednega obraza, plavalasa in je imela sivo obleko, druga pa je črnikasta, je imela sivkasto krilo in temno bluzo. Govorili sta slovensko. Površni plašč je popolnoma nov, črn in vreden 40 K. Pozor pred nakupom!

Ij Nevarna vagantinja. V nedeljo je aretoval stražnik v Šelenburgovi ulici neko žensko zaradi vagabundaže. Pri uradu ni hotela povedati nobenih točnih izjav, vendar so pa dognali, da je to zelo nevarna vtihotapka Veronika Zajec, rodoin iz Pandurja pri Celju, pristojna pa v Zgornji Tuhinji pri Kamniku. Aretovanica je bila že sedemkrat kaznovana zaradi tatvine in so jo zopet oddali pristojnemu sodišču.

Ij Čegavo je kolo? K naši tozadevni včerajšnji notici se nam še poroča, da se je dognalo, da je kolo, ki ga je imel v Žužemberku aretovani Jakob Oberstar, trgovčevega sina Adolfa Goloba, katero mu je bilo dne 26. avgusta na Mestnem trgu ukraden.

Ij Dva Italijana aretovana. Pred par dnevi sta hodila po mestu dva Italijana ter posamezno prodajala razne reči. Ker se je policiji zdela po obvestilu nekega gostilničarja zadeva sumljiva, ju je aretovala. Prvi se je legitimiral za Mazila Barco, rojen leta 1895. v Padovi, starejši pa je Anton Bartoluzzi, hotelski sluga. Izgovarjata se, da sta vse reči, ki sta jih v Ljubljani razpečavala, kupila od nekega neznanca na Vrhniki in v Gorici. Policija tem bajkam ni mogla verjeti, vsled česar ju je izročila v nadaljno presojo sodišču.

Ij Zastopnik brez pooblaštila. Sinoči sta na Rimski cesti razgrajala dva delavca. Ker se stražniku nista hotela pokoriti, ju je odvedel na srednjo stražnico. Kmalu nato pa je prišel mastil na stražnico nek vinjen monter in ju začel v takem tonu zagovarjati, da bo-

de imel naposled sam še hujše posledice kakor njegova klijenta.

Ij **S ceste.** V soboto popoldne je peljal po Bleiweisovi cesti nek posestnik železne cevi ter sedel s svojim sinom na vozu. Med vožnjo mu je sin padel z voza. V tem pa je pripeljal mimo nek avtomobil. Ko je šofer videl, da se konja plašita je vozilo ustavil in ker voznik ni hotel z voza, sta konja odskočila na stran ter zlomila oje.

Ij **Strel za strah.** V petek zvečer sta se v obližju Kolinske tovarne sprla delavca Karel Berentin in Martin Jeriša. Med preprirom je Berentin potegnil iz žepa samokres ter z njim dvakrat ustrelil v zrak. Stražnik je Berentinu samokres in 19 patron konfiskoval.

Ij **Za kruhom.** V soboto se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 6 Kočevarjev in 10 Hrvatov, 30 Hrvatov je prišlo pa nazaj. Včeraj je prišlo pa iz Amerike 100 Slovencev in 200 Hrvatov.

* Ravnokar izide II. zvezek **Grisar, Luther**, čegar I. del je vzbudil povsod velikansko pozornost. I. zvezek je našel vsestransko mnogo odjemalcev ter je bil sprejet ne samo na katoliški, temveč tudi na protestantovski strani s sijajno oceno, ki je pohvalila s priznanjem osobito resno pisateljevo raziskovanje, njegovo objektivnost ter zlasti njegovo temeljito znanje. Zato rej pričakujejo interesentje z največjim zanimanjem II. zvezek, ki bo večinoma v leks. 8° formatu broširan 17 K 28 v, vezan pa 19 K 20 v, katerega bode Katoliška bukvarna v Ljubljani poslala na željo tudi na ogled ter sprejemala naročnike na celotno delo.

* Nova knjiga dr. I. Kluga naslovljena »**Ein Sonntagsbuch**« je ravnokar izšla. — Kakor vse prejšnje, tako je tudi ta knjiga biser na literarnem polju ter po izjavah prvih avtorjev resnično poučna knjiga za one praznične ure, v katerih naj zbiramo vse svoje moči ter dobre misli za prihajajoče delo življenja, za ostro izkušnjo in za božje poslanstvo. Naj pijo tisoči in tisoči v izvirih, ki tu žubore, zdravje za svojo dušno življenje, v katerem naj obsije nedeljski mir tudi temne delavne ure njihovega zemeljskega potovanja. Cena broširanemu izvodu v 2 zvezkih znaša 7 K 20 v, vezanemu pa 9 K 60 v. Knjigo ima vedno v zalogi Katoliška bukvarna v Ljubljani, kjer se dobe tudi prejšnja dela slovitega avtorja.

Objava!

Opominjam

„več modrejših deklet“
nesramne dopisateljice anonimnih mi pisem, katere trosijo o meni neresnične slabe vesti, da bodem v takem slučaju najstrožje postopala ter jih sodnijsko zasledovala.

Ivana Schiller

Modni salon. -- So. Petra cesta št. 31.

Razglas.

Radi podaljšanja uličnih kanalov v **Frančiškanski ulici**, **Komenskega ulici** ter **Poljanski cesti**, dalje naprave cestne kanalizacije v vzhodnem delu **Ciril Metodove ulice** in **dr. Val. Zarnikove ulice** vršila se bode v pisarni mestnega stavbnega urada **pismena ponudbena razprava**

dne 18. septembra 1911 ob 10. uri dopoldne.

Načrti, proračuni, stavbni pogoji in vsi drugi pripomočki so pri mestnem stavbnem uradu v navadnih urah vsakemu na vpogled.

V ponudbi je navesti jednotne cene ter na podlagi teh proračunjen skupne stroške v številkah in besedah. — Po končnem skupnem znesku opremiti je ponudbo s 5% vadijem.

Na ponudbe, ki ne bodo povsem vstrezale razpisnim pogojem, se ne bode oziralo.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 11. septembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan l. r.

Zahvala.

Za dokaze toplega sočutja povodom prezgodnje smrti našega iskreno ljubljeneega soproga, ozir. očeta, starega očeta in brata, gospoda

Ivana Stritarja

izrekamo tem potom vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem najtoplejšo zahvalo. Posebej se pa še iskreno zahvaljujemo za tako številno, časteče spremstvo na zadnjem potu predragega rajnika, slavni gostilničarski zadrugi za poklonjen krasen venec in sploh vsem, ki so kakorkoli izkazali nepozabnemu pokojniku zadnjo čast.

Ljubljana, dne 12. sept. 1911.

2749

Žalujoči ostali.

V hotelu „VEGA“ Sp. Šiška

se odda več stanovanj, posamnih sob, gostilna in lep prostor za prodajalno s 1. novembrom t. l. Več osebno pri lastniku v hotelu „Vega“ ali Ljubljana, Metelkova ulica št. 19.

Proda se

harmonij s pedalom dobro ohranjen, nov amer. sistema harmonij

in nov s 3 pedalom pod ceno. Več pove I. Kacin, Novi Vodmat 151 — Ljubljana.

Dekle

v starosti 40 let, želi vstopiti v službo na kako malo župnišče na deželi ali h kakemu penzionistu. Ima dobra spričevala in je bila že več let v enaki službi.

Vajena je vsakega dela. Naslov pove uprava lista pod šifro „Dekle 2711“.

DIJAKI

iz boljših hiš se sprejmejo na hrano in stanovanje pod skrbno nadzorstvo. Več se izve iz prijaznosti pri g. Cluha, Stari trg št. 1.

Turdka Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ul. 9

— priporoča svojo velikansko zalogo —

oblek za gospode in dečke.

Mične novosti v konfekciji za dame.

Solidna postrežba.

2734

Nizke cene.

Razglas.

Podpisano oddaja

zgradbo mostu v Novokračini

Vsa dela so proračunana na K 27.000.

Načrt in stavbeni pogoji leže v obč. uradu v Jelšanah v uvid.

Ponudbe, opremljene s 50% varščino, je vložiti do 20. t. m.

Županstvo občine Jelšane v Istri.

dne 7. septembra 1911.

2735

I. Valenčič

župan.

RAZGLAS.

C. kr. domobranski pešpolk št. 27. oddaja po pismeni pogodbi dobavo od ca 600 q ovs.

Prostor oddaje — Ljubljana, domobrankska vojašnica.

Oddajna razprava se vrši dne 28. okt. t. l. ob 10. uri dopoldne v računski pisarni nadomestnega kadra tega polka v Ljubljani, stara domobrankska vojašnica, I. nadstropje, vrata št. 68, kjer se tudi lahko ob delavnikih od 9. do 11. ure dopoldne vpogledijo dobavni pogoji in tudi druga pojasnila dobe.

2730

Ljubljana, 7. septembra 1911.

Od upravne komisije

c. kr. domobr. pešpolk št. 27 v Ljubljani.

Prodajalko in učenko

sprejme v trgovino z mešanim blagom

Fran Urbančič
trgovca v Knežaku.

Profesor dr. pl. Valenta

se je povrnil in zopet ordinira.

Proda se po ceni knjiga **Österr.-ungarische Monarchie** (17 frdo vezanih zvezkov) in **Sv. pismo** (elegančno vez. 2 zvezka). Naslov v upravnistvu.

Mlad trgovski pomočnik, izučen v večji trgovini, si želi radi nadaljne izobrazbe premeniti desedanje mesto, najraje tam, kjer bi se mogel izuriti v nemškem jeziku. Ponudbe sprejema uprava „Slovenca“ pod „Mlad“.

2738

Sprejmejo se

2739

dijaki ali dijakinje

na hrano in stanovanje. Zračne sobe in glasovir na razpolago.

H. Z. Breg št. 20, III. nadst.

Službe išče

kuharica

katere lahko vstopi 15. t. m. v dobro krščansko hišo. Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

2744

ŠOLSKE KNJIGE

za vse šole v najnovejših odobrenih izdajah, kakor tudi vse druge šolske potrebščine v najboljši kakovosti in po zmernih cenah priporoča

2708 10

Lav. Schwentner,

knjigotržec v Ljubljani, Prešernova ulica št. 3.

Vse

na tukajšnjih in na zunanjih učnih zavodih vpeljane

šolske knjige

v predpisanih izdajah v veliki množini vedno v zalogi

v trgovini s knjigami in muzikalijami

Kleinmayr & Bamberg

Ljubljana, Kongresni trg št. 2.

Seznami učnih knjig se dobivajo zastonj.

2694 10

Sprejemno naznanilo.

V dvorazredno Slovensko trgovsko šolo v Ljubljani se bodo še sprejemali učenci dne 16. septembra t. l. od 10. do 12. ure dopoldne.

V pripravljalni razred se sprejemajo učenci, ki so stari vsaj 13 let ter so dovršili najmanj štiri razrede ljudske šole.

V I. letnik se sprejemajo učenci, ki so stari najmanj 14 let in ki napravijo posebno sprejemno skušnjo. Brez sprejemne skušnje se sprejmejo v I. letnik le učenci, ki so dovršili IV. razred kake srednje šole ali ki so vsaj z zadostnim uspehom dokončali popolno meščansko šolo.

K vpisu naj pridejo učenci v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter naj prinesejo seboj krstni list, zadnje šolsko izpričevalo in K 15.— vpisnine in prispevka k učilom.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1911.

2672 (3)

Ravnateljstvo.

Glasbena Matica v Ljubljani.

Vpisovanje v glasbeno šolo:

v četrtek 14., v petek 15. in v soboto 16. septembra dopoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5. ure.

Gojencem šole se podaja umetniška-glasbena izobrazba v klavirju in violini od prvega začetka do popolne konservatorijske in koncertne višine; v violi, violončelu, kontrabasu, flavti, oboi, klarinetu, fagotu, trobenti, rogu, pozavni do dostojne usposobljenosti za sodelovanje v orkestru; v solopetju od začetka do operne in koncertne višine in vseh znanstveno-teoretičnih vedah t. j. v glasbeni teoriji, harmoniji, kontrapunktu in eventuelno kompoziciji in glasbeni zgodovini popolna izobrazba za razumevanje skladb in predpogoje za skladanje, dirigiranje, pevovodstvo, kapelnštvo i. t. d.

Zavod stoji pod artističnim vodstvom g. koncertnega vodje M. Hubada in pod administrativnim vodstvom g. šol. ravnatelja Frana Gerbiča.

Na zavodu poučuje 14 glasbenih učiteljev; med temi: Fr. Gerbič, M. Hubad, Jos. Vendral, Jan Rezekov namestnik, Vida Talichova, Klotilda Praprotnik, Jara Chlumecka, Josip Pavčič in drugi.

Natančnejši podatki so razvidni iz lepakov.

Odbor „Glasbene Matice“.

2671 (2)

brezhiben, lep ter prebran kupuje v vsaki množini trdka
Iv. A. Hartmann nasl.
A. Tomažič,
Ljubljana, Marije Terezije cesta.

Upravni svet Kolinske tovarne kavinih primesi trgovsko delniško podjetje

izvršuje sklep izvanrednega občnega zbora z dne 2. svečana 1910, razpisuje s tem
subskripcijo k V. emisiji 500 kosov novih delnic po K 400 nom.,

1. Glasom pravil par. 9 imajo prednost k subskripciji novih delnic V. emisije p. n. gospodje dosedanji delničarji.
2. V svesti si, da bodo nove delnice prevzete od naših dosedanjih p. n. gg. delničarjev, določen je emisni tečaj novih delnic samo za delničarje in sicer na 600 K za delnico.
3. Na devet starih delnic, katere se mora pri vpisovanju predložiti k okolekovanju istih, pripada ena nova delnica.
4. Vpisovanje se vrši od 15. do 30. kimovca 1911 pri naših blagajnah v Kolinu, Prostějovu, Ljubljani in Sadowi Wiszni in končno pri blagajni Češke banke v Pragi.
5. Polovico subskripcije cene K 300 se položi pri vpisovanju, druga polovica pa do 30. listopada 1911. Vloženi zneski se obrestujejo s 5% in sicer od dne vplačila do 30. rožnika 1912, od 1. mal. srpana 1912 pa participirajo nove delnice na dobičku podjetja.
6. Zneski, ki presegajo višino nom. vrednosti delnic pripadajo k rezervnemu zakladu, ki znaša sedaj 378.259 K 11 h.

V Kolinu, dne 31. vel. srpana 1911.

Kolinska tovarna kavinih primesi
trgovsko delniško podjetje.

Vincenc Krička
predsednik upravnega sveta.

2721

HOTEL SÜDBAHN v GORICI TELOVADNI TRG.

Naznanjamo slavnemu občinstvu, da smo poverili vodstvo imenovanega hotela s 1. septembrom t. l. gospodu Josipu Szalay, ki je služboval doslej kot plačilni natak v tem podjetju. Strokovna zmožnost njegova je obče znana.

Prosimo slavno občinstvo, naj to velevažno podjetje, katero naj bi služilo v prvi vrsti domačim potrebam, v drugi pa tujskemu prometu in v povzdigo mesta Gorice, izdatno podpira.

2666 (3)

Trgovsko-obrtna zadruga.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani objavlja ob začetku šolskega leta sledeče knjige:

Katoliški verouk za višje razrede srednjih šol.

I. knjiga Resničnost katoliške vere. (Dr. Iv. Svetina) platno K 2-80.

II. knjiga Resnice katoliške vere. (Dr. Gr. Pečjak) platno K 2-80.

III. knjiga Življenje po katoliš. veri. (Dr. Gr. Pečjak) platno K 2-80.

Pozor! Za gg. duhovnike in laike je prirejena posebna izdaja z obširnimi stvarnim kazalom. Naroča se pod imenom „Katoliška etika“. Cena K 2-80.

Kdor še ni kupil II. dela „Resnice katoliške vere“ naj si omisli rajši obe Dr. Pečjakovi knjigi v skupni vezavi in s skupnim stvarnim kazalom pod imenom „Katoliška dogmatika in etika“ Cena K 5-30.

Končnik-Fon, **Deutsches Lesebuch** für die erste Klasse slowenischer und slowenisch-utraquistischer Mittelschulen u. verwandter Lehranstalten. Preis geb. K 3.—

Pajk Milan, **Zemljepis za srednje šole**, I. del; vez. K 1-80.

Brinar Josip, **Zgodovina za meščanske šole**, z 21 slikami vez. K 2-20

Tominšek, dr. Josip, **Grška slovnica**; vez. K 3.—

Tominšek dr. Josip, **Grška vadnica**; vez. K 3-50.

Stroj Alojzij, **Liturgika**. Nauk o bogočastnih obredih sv. Katoliške cerkve s 40 slikami; vez. K 1-40.

Mazi, **Geometrijski nazorni nauk** za prvi razred srednjih šol; vez. K 1.—

Mazi, **Geometrija** za drugi razred srednjih šol; vez. K 2-80.

Mazi, **Geometrija** za tretji razred srednjih šol; cena se naznani pozneje.

Matek-Jos. Mazi, **Geometrija** za četrti in peti gimnazijski razred; vez. K 3-30

Mazi, **Osnovni pojmi poševne in pravokotne projekcije**; 29 slik. K —60.

Matek, **Geometrija** za šesti, sedmi in osmi gimnazijski razred; vez. K 3.—

Matek, **Aritmetika in algebra** za četrti in peti gimnazijski razred; v platno vez. K 3-20.

Matek-Zupančič, **Aritmetika in Algebra** za šesti, sedmi in osmi gimnazijski razred, v platno vez. K 2-80.

Družovič, **Lira** I. del. Srednješolska pesmarica. Cena K 1-70, vezana K 2-20.

Matek-Zupančič, **Geometrija** za višje razrede realk; K 5-30.

Matek-Zupančič, **Aritmetika in Algebra** za višje razrede realk; vez. K 5-30.

Juvančič, **Učna knjiga francoskega jezika**; za srednje in njim sorodne šole. I. del platno vezan K 2-50 II. del s slikami in načrtom Pariza platno vezan K 3.—

Jeršinovič, **Salustijev komentar**, (Bellum Jugurthinum) K —60.

Novak, **Slovenska stenografija**, I. del. Korrespondenčno pismo; broš. K 3.—

Novak, **Slovenska stenografija**, II. del. Debatno pismo; broš. K 2-40.

Baebler, **Kemija in mineralogija** za četrti razred realk in za sorodne šole. K 3.—

Dokler, **Slovarček** k izbranim Ovidijevim pesmim Sedlmayerjeve izdaje; vez. K 1-90.

Dokler, **Komentar** k Ciceronovim govorom proti Katilini; broš. K —60.

Jeršinovic, **Livijev komentar**; broš. K —60.

Koritnik, **Slovarček** k I. II. in III. spevu Ilijade; broš. K —80.

Jerovšek, **Besede in rekla**, namenjene učencem, ki se pripravljajo na čitanje sedme knjige Herodotovih zgodovin. raziskanj. K 1.—

Južnič, **Slovarček** k I. in II. knjigi Vergilove Eneide in k izbranim pesmim iz „Georgica“ in „Bucolica“. K 1.—

Grafenauer, **Zgodovina novejšega slovenskega slovstva** I. del. Od Pohlina do Prešerna K 2.—, kart. K 2-50, platno K 2-80.

II. del. Doba narodnega prebujenja (1848—1868). K 6-20, platno K 7-20.

Breznik, **Slovenske besede v slovenščini** K —80.

Grafenauer, **Iz Kastelčeve zapuščine**. Rokopisi Prešernovi, Kastelčevi in drugi. K 3.—

Podlesnik, **Knjigovodstvo**. I. del; vez. K 3-20.

Podlesnik, **Knjigovodstvo**. II. del; vez. K 6-20.

Foerster, **Cantica sacra**. I. del. Cerkevna pesmarica za moški ali ženski zbor (četeroglas.). K 2-40. Ta pesmarica je skrajno potrebna za vse one učne zavode, kjer se vrši skupna šolska sv. maša.

Tominšek, **Ajdovski gradec** K —30.

Ušeničnik, **Socijologija**. Cena K 8-50, vez. K 10-80.

Medved, **Poezije**. I. del, K 3-80 vez. K 5.—

Medved, **Poezije**. II. del, K 4.—, vez. K 5-40.

Leposlovna knjižnica:

I. zvezek: Bourget-Kalan: **Razporoka**. Roman. K 2.—, vez. K 3.—

II. zvezek: Turgenjev Sergijevič, **Stepni kralj Lear**. Povest. Stepnjak. — Jurca, **Hiša ob Volgi**. K 1-20, vez. K 2-20.

III. zvezek: Virant. — Prus. **Straža**. Povest. K 2-40, vez. K 3-40.

IV. zvezek: Dostojevskij. — Levstik. **Ponižani in razžaljeni**. Roman v štirih delih in z epilgom. K 3.—, vez. K 4-20

V. zvezek: Taras Sevčenko. — Abr. **Kobzar**. Izbrane pesmi. Z zgodovinskim pregledom Ukrajine in pesnikovim življenjepisom. K 2-40, vez. K. 3-60.

VI. zvezek: Champol. — Levstik. **Mož Simone**. Roman. K 1-90, vez. K 3.—

VII. zvezek: Taras Sevčenko. Abram. **Hajdamaki**. Poem z zgodovinskim uvodom o hajdamaščini. (Kobzar II. del.) Broširano K 1-50. (VI. in VII. zvezek skupno K 3-40, vez. K 4-50.) — Ima iste vrline kakor Kobzar.

VIII. zvezek: Sheehan. — Bregar. **Dolina krvi**. (Glenanaar.) Povest iz irskega življenja. K 4-20, vez. K 5-80.

IX. zvezek: Dickens-Cankar. **Povest o dveh mestih** K 5-50 vezano K 6-50.

Medved, **Kacjanar**. Tragedija v petih dejanjih. K 1-40, vezano K 2-40.

Ljubljana, **Kažipot** s pridejanim načrtom K 1-20.

Načrt Ljubljane, dvobarvni tisk K —30.

Isti v petih barvah K —50.

Razen teh so na razpolago seveda tudi vse druge predpisane šolske knjige tujih zalog. Zaznamke predpisanih šolskih knjig za posamezne učne zavode oddajamo brezplačno.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani s podružnico „Knjigarne Ilirija“, prej Karol Florian v Kranju.